

Ontwikkeling van het krankzinnigenwezen in Nederland 1813—1914. Verzameling van archiefstukken, statistische tabellen, grafische voorstellingen, bouwkundige teekeningen, enz. den Minister van Binnenlandsche Zaken aangeboden door den Inspecteur Dr. J. H. SCHUURMANS STEKHOVEN, 's-Gravenhage. Ter Algemeene Landsdrukkerij, MCMXXII.

Zie daar de omvangrijke titel van een omvangrijk werk (tekst XXXX en 207 bladzijden quarto en een even dik stel afbeeldingen, kaarten en plattegronden). In 1912 gaf de toenmalige minister van binnenlandsche zaken verlof tot de uitgave voor rekening van het Rijk. De tegenwoordige functionaris doet de nu tot stand gekomen uitgave vergezeld gaan van deze verklaring: Wijl een zoo omvangrijk en van zoo vele platen, grafieken en teekeningen voorzien geschrift niet past in het kader van dezen tijd, in welken de grootste zuinigheid moet worden betracht, zou mijn medewerking tot de publicatie niet zijn verleend, wanneer de kosten, in het laatste jaar aan dit geschrift besteed, niet gering waren in vergelijking met de kosten, reeds voor eenige jaren bij de vervaardiging der teekeningen enz. gemaakt.

Niemand, die dit werk in handen krijgt, zal deze verklaring bevreemden. De hoop van den schrijver ook een algemeen geschiedkundig overzicht samen te stellen met behulp van zijn studiemateriaal, is niet verwezenlijkt kunnen worden. Hij heeft zich dus moeten beperken tot het publiceeren der gegevens. Wij hebben daarom hier te maken met een boek, dat niet bestemd is om gelezen te worden, maar waarin de belangstellende onderzoeker — en in onzen tijd van vernieuwde belangstelling in de geschiedenis der geneeskunde ware deze geen vreemde verschijning — veel materiaal, meer en minder belangrijk, bijeengebracht vindt, dat hij anders wellicht niet zoo gemakkelijk binnen zijn bereik zou kunnen brengen. Het moge daarom voldoende zijn op het bestaan van dit werk de algemeene aandacht te vestigen en den schrijver geluk te wenschen met het feit, dat hij zijn arbeid, althans in dezen vorm voltooid mag zien, een arbeid, die een eerbiedwaardige prestatie is, die vele jaren gevorderd heeft en ondanks alle afleidingen dan toch tot afsluiting gekomen is.

G. C. VAN WALSEM.

Suikerziekte, Glycosurie en Insuline, door H. MACLEAN, vertaald door arts W. SCHUURMANS STEKHOVEN (kwartaalbladen van den *Geneeskundige Gids*).

Weer een van die kleine boekjes (ruim gedrukt, 37 bladzijden), die hun hooge afkomst terstond verraden. Geen woord te veel en een schat van kennis en ervaring. De beteekenis van de bepaling van het bloedsuikergehalte wordt kort en duidelijk uiteengezet, gedocumenteerd met enkele grafische voorstellingen en tabellen. De verschillende vormen van glucosurie worden met behulp van die krommen kort besproken. Uitdrukkelijk wordt er op gewezen,